

Handläggare
Ann-Charlotte Backlund
Telefon: 31 560

Till
Kulturnämnden

Svar på motion om renovering av obeliskerna på Slottsbacken

Förvaltningens förslag till beslut

Att som svar på motionen överlämna och åberopa
Kulturförvaltningens yttrande.

Robert Olsson
Kulturdirektör

Ann-Charlotte Backlund
Stadsantikvarie

Sammanfattning

Joakim Larsson (M) har i en motion i syfte att få till stånd en renovering av Obeliskerna på Slottsbacken föreslagit Kommunfullmäktige besluta om dels vilken instans inom Staden som har ansvar för detta och liknande monument, dels att Fullmäktige hemställer hos Regeringen om att Statens Fastighetsverk snarast påbörjar renoveringen.

Kulturförvaltningens bedömning är att Statens Fastighetsverk bör svara för renoveringen och finansieringen av arbetet. Då obeliskerna står på stadens mark bör i första hand staden företräddas av Trafik- och renhållningsnämnden i fortsatta gränsdragningsdiskussioner.

Bakgrund

Obeliskerna på Slottsbacken tillkom som Gustav III:s tack till Stockholms borgare för deras vakthållning under ryska kriget i slutet av 1700-talet. Den var först tänkt att placeras på Mariatorget. Den avtäcktes på sin nuvarande placering år 1800 under Gustav IV Adolfs regeringstid då Slottsbacken ansågs ge en mer passande inramning än Mariatorget.

Enligt Kungligt Brev 30 maj 1826 beslöt Kunglig Majt att Överintendentämbetet på det Allmänna Byggnadsanslaget skulle svara för underhållet av obeliskerna. När Överintendentämbetet uppgick i Kungl Byggnadsstyrelsen 1917 torde underhållsansvaret

ha överförts till den nya statliga myndigheten. Ansvaret för statliga byggnader har genomgått flera organisationsförändringar.

Obeliskan ingår i det statliga ägandet enligt utredningen Statens kulturfastigheter – urval och förvaltning för framtiden (SOU 2013:55) som föreslår vilka byggnadsverk som ska ingå i den nationella kulturhistoriska portföljen. De byggnadsverk som är utvalda är fastigheter som utredningen föreslår ”långsiktigt bör ägas och förvaltas av staten av kulturhistoriska skäl i ett kulturhistoriskt sammanhang”. Enligt utredningens bilaga står Statens fastighetsverk som förvaltare/ägare av obeliskan.

Även ur stadens synvinkel är obeliskan av ett omistligt kulturhistoriskt värde i berättelsen om stadens historia.

Ärendet

Joakim Larsson (M) har i en motion i syfte att få till stånd en renovering av obeliskan på Slottsbacken föreslagit Kommunfullmäktige besluta om dels vilken instans inom Staden som har ansvar för detta och liknande monument, dels att Fullmäktige hemställer hos Regeringen om att Statens Fastighetsverk snarast påbörjar renoveringen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av avdelningen Stadsmuseet, Medeltidsmuseet och Stockholmia.

Förvaltningens synpunkter

I fråga om obeliskan har Stadsmuseet i samråd med Fastighetskontoret, Trafikkontoret och Stadsledningskontoret diskuterat både kulturhistoriskt värde, föreslagna restaureringsåtgärder samt även deltagit i möten med Statens Fastighetsverk.

Staden har i ett flertal skrivelser hävdad statens ägarskap och att ansvaret ligger på Statens Fastighetsverk. Fastighetsverket har också låtit ta fram en projektering för renoveringen gjord av en stenkonservator.

Ansvarig instans i staden

Obeliskan står på stadens mark. Inom staden är det Trafik- och renhållningsnämnden som har det samlade ansvaret för stadens gator och allmänna platser. Det bör därför enligt Kulturförvaltningens uppfattning i första hand vara Trafik- och renhållningsnämnden som företräder staden i fortsatta gränsdragningsdiskussioner. Stadsmuseet har ansvar för

förvaltningen av stadens konst på allmän platsmark. Obeliskan är dock inte att betrakta som konst utan är enligt Kulturförvaltningens bedömning ett byggnadsverk så som det definieras i Plan- och bygglagen.

Stadsmuseet har dock som stadens expertfunktion att bedöma det kulturhistoriska värdet och kan medverka i bedömningen av åtgärdsförslag vad gäller renoveringen.

Hemställan hos Regeringen

Kulturförvaltningen har inga synpunkter på en eventuell hemställan till Regeringen om att Statens Fastighetsverk ska vidta nödvändiga renoveringsåtgärder.

Bilagor

Motion (2016:5) av Joakim Larsson (M) om renovering av obeliskan på Slottsbacken